Adviesraad Sociaal Domein Noordwijk

Noordwijk, 19-6-2023

Betreft: ISD-Notitie kosten Wmo beheersbaar maken

Geacht college van B&W,

Op 25 oktober 2022 heeft een vertegenwoordiging van de ISD Bollenstreek een gesprek gehad met de Adviesraad Sociaal Domein Noordwijk over de bekostiging van de Wmo in de komende jaren. De Adviesraad heeft in dat gesprek aangegeven, dat de Adviesraad geen bezwaar heeft tegen het inkomensafhankelijk maken van de eigen bijdrage voor de Wmo-voorzieningen, als het gaat om de HbH. De Adviesraad heeft daar aan toegevoegd, dat de meest kwetsbaren de eerste doelgroep zijn en blijven. Eenieders individuele situatie moet echter wel leidend blijven – niet iedereen is gebaat bij een schoonmaakster – en ingrepen mogen niet ten koste gaan van het sociale gesprek. Uit de notitie van de ISD blijkt dat de ISD de inkomensafhankelijke bijdrage voorstelt over de volle breedte van de Wmo en niet alleen bij HbH.

Voorafgaand aan de verschillende voorstellen heeft de ISD een doorrekening gemaakt betreffende de te verwachten kosten in de komende jaren, gebaseerd op het aantal gebruikers. Voor de gemiddelde lezer ziet die doorrekening er uit als slecht nieuws, als je kijkt naar de hele hoge toename van het aantal Wmo-gebruikers. Dit is echter mede het gevolg van de cijfermatige keuzes die door de ISD gemaakt zijn in de oplegger-notitie. Als een alternatieve berekening wordt opgesteld, blijkt dat het beroep op de Wmo gedurende de komende jaren afneemt, als je dat van jaar op jaar berekent. De ISD heeft die berekening van jaar op jaar wel gedaan voor de kosten van de Wmo-voorzieningen, maar heeft dat niet gedaan voor het aantal gebruikers van jaar op jaar. Dat heeft de Adviesraad nu plaatsvervangend gedaan. En daardoor ziet de voorspelling er al heel wat realistischer uit.

Verder heeft de Adviesraad zich gebogen over de verschillende voorstellen van de ISD. Onderstaand gaan wij in op die voorstellen.

De Adviesraad is van mening in het onderstaande een degelijke en goed uitvoerbare reactie op de ISD-voorstellen te hebben neergelegd. Wij vernemen graag de reactie van college en gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted] voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Noordwijk

Algemeen

Ten aanzien van de inkomensafhankelijke bijdrage zijn wij van mening dat een inkomensgrens van 1,5 keer het modaal inkomen acceptabel is. Wij zijn er geen voorstander van om de vermogensgrens van de WLZ te gaan hanteren. De vermogensgrens die door de Belastingdienst wordt gehanteerd voor de huurtoeslag is mogelijk beter: € 33.748,00 (niveau 1-1-2023). Ook een reële optie is om te rade te gaan bij het NIBUD. Verder stellen wij voor om een plafond vast te stellen voor de optelsom van alle eigen bijdragen gezamenlijk. Net als gebruikelijk bij de inkomstenbelasting mag wat ons betreft de waarde van de eigen woning niet meegeteld worden bij het vermogen.

We willen hier aandacht vragen voor de voorlichtingsfunctie van de gemeente om inwoners voor te bereiden op hun oude dag. Als je bijv. al je spaargeld steekt in een duur appartement, heb je geen reserves meer als je hulpbehoevend wordt. Dus is het zaak inwoners er over te informeren dat elke inwoner een eigen verantwoordelijkheid heeft om voor later een spaarpotje te hebben, om onvoorziene uitgaven mee te betalen en – in het kader van dit advies – het totaal aan eigen bijdragen, jaar in jaar uit.

A. Hulp bij het huishouden

Voorstel 1
De eigen bijdrage eerder inkomensafhankelijk maken dan pas in 2025 achten wij een verantwoorde wijziging.

Voorstel 2
Voor het terugbrengen van het aantal keren per maand dat een huis wordt schoongemaakt heeft de Adviesraad begrip. Het gebruikte argument van de personeelskrapte horen wij echter tegenwoordig te vaak, in allerlei sectoren. Wij vinden dat van aanbieders van zorg verwacht mag worden dat zij ook een minder voor de hand liggende aanpak hanteren om wel aan voldoende personeel te komen. In de media komen soms interessante pareltjes voorbij.

Voorstel 3
De signaalfunctie van een HbH-medewerker moet in stand blijven. Als besloten wordt om de HbH-inzet te verminderen, met als argument dat er ook andere zorgorganisaties over de vloer komen, dan dient wel eens in de zoveel tijd (bijv. eens in de 6 maanden) gecontroleerd te worden of die eerdere aanname nog steeds klopt.

Voorstel 4
Invoering van p x q. De term "schoon en leefbaar huis" is voor veel klanten nog steeds verwarrend. De vraag naar op hoeveel uren men recht heeft, is nog niet verstomd. De Adviesraad heeft begrip voor het voorstel van de ISD voor de sterfhuisconstructie. Toch zouden we daar een kleine wijziging in willen aanbrengen. Als een klant voor wie nu HBH plaatsvindt vanuit het principe van een "schoon en leefbaar huis" zelf vraagt om geherindiceerd te worden volgens de p x q – methode, moet dat mogelijk zijn.

Voorstel 5
Geen opmerkingen.

Voorstel 6
Het aantal aanbieders beperken, vindt de Adviesraad begrijpelijk, zeker als daardoor de menselijke maat gehandhaafd kan blijven.

Voorstel 7
Wat betreft het PGB is de Adviesraad er tegenstander van dat het niet meer mogelijk is een PGB aan te vragen. De opmerking in de Notitie dat een aanvrager zelf PGB-vaardig moet zijn, onderschrijven we. Het PGB moet o.i. mogelijk blijven voor die klanten die Wmo-zorg nodig hebben op tijdstippen, waarop de gangbare zorg over het algemeen niet kan leveren. Wat ons betreft gaat het te ver om PGB alleen in zeer uitzonderlijke gevallen toe te kennen. Het argument dat er strakke controle moet zijn, is legitiem. Want controle is een van de taken van de ISD.

B. Begeleiding (individuele begeleiding + dagbesteding)

Voorstel 1
De Adviesraad kan zich over het algemeen vinden in een inkomensafhankelijke bijdrage voor Begeleiding. Het kan volgens ons niet voor mensen met een verstandelijke beperking en voor mensen met enige vorm van dementie. Dat kan leiden tot niet wenselijk zorg mijdend gedrag.

Voorstel 2
Het aantal aanbieders beperken, vindt de Adviesraad begrijpelijk, zeker als daardoor de menselijke maat gehandhaafd kan blijven.

Voorstel 3
Wat betreft het PGB is de Adviesraad er tegenstander van dat het niet meer mogelijk is een PGB aan te vragen. De opmerking in de Notitie dat een aanvrager zelf PGB-vaardig moet zijn, onderschrijven we. Het PGB moet o.i. mogelijk blijven voor die klanten die Wmo-zorg nodig hebben op tijdstippen, waarop de gangbare zorg over het algemeen niet kan leveren. Wat ons betreft gaat het te ver om PGB alleen in zeer uitzonderlijke gevallen toe te kennen. Het argument dat er strakke controle moet zijn, is legitiem.

C. Vervoer

Voorstel 1
De Adviesraad is van mening dat de tegemoetkoming voor vervoerskosten voor mensen met een beperking of een chronische ziekte gehandhaafd dient te worden. Deze groep mensen heeft al op vele andere fronten hogere kosten, die nergens gedeclareerd kunnen worden.
Een eigen bijdrage achten wij voor deze groep niet van toepassing. Voor het logeerbaar maken van de woning achten wij een eigen bijdrage wel verantwoord.

Voorstel 2
De Adviesraad is er op tegen om de scootmobiel algemeen gebruikelijk te verklaren. Voor € 50,00 koop je een tweedehands fiets, als je gewoon mobiel bent, maar voor dat bedrag koop je geen scootmobiel. Daar komt bij dat mensen die zijn aangewezen op een scootmobiel veelal mensen zijn die al op jongere leeftijd een beperking hadden en dus al gedurende langere tijd allerlei aanpassingen nodig hadden in hun woning. De optie om een eigen bijdrage te vragen voor de scootmobiel achten wij verantwoord, mits daarbij ook het vermogen meetelt (met de eerder door ons aangegeven grens).

Voorstel 3
De invoering van de besparingsbijdrage vindt de Adviesraad verwerpelijk, zeker vanwege het daarbij genoemde voorbeeld. Met een inkomenstoets en een vermogenstoets wordt er onzes inziens al voldoende achter de voordeur gekeken. Wij wijzen een aanpak zoals in "1984" af.

Voorstel 4
Een scootmobiel die niet harder kan rijden dan 8 km per uur (laat staan 6 km per uur) kan ingegeven zijn door bezorgdheid vanuit de ISD voor de veiligheid van de gebruiker. De Adviesraad is van mening dat de ISD daardoor het paard achter de wagen spant. Het is beter om scootmobielgebruikers te verplichten om een gebruikerstoets te laten afleggen, voordat ze deelnemen aan het verkeer. Maar er is nog een zwaarder wegend argument om dit voorstel van de ISD niet over te nemen. Noordwijk ligt gedeeltelijk in een gebied met duinen. Het is voor de nu gangbare scootmobiel al lastig om over duinheuvels te rijden. Een scootmobiel die maar 8 km per uur (of 6 km per uur) kan rijden zal de top van de heuvel waarschijnlijk niet halen, met alle veiligheidsgevolgen van dien. Op fietspaden zullen veel meer inhaalmanoeuvres plaats gaan vinden en bij de huidige breedte van de fietspaden in Noordwijk kan dat tot levensgevaarlijke situaties leiden. Dus daarom ons dringende advies: Neem dit voorstel van de ISD niet over. Overigens lijkt het ons een goed idee om een medewerker van de ISD als testmedewerker een woon-werk-rit te laten maken met de scootmobiel die niet harder kan dan 6 km per uur. Om vervolgens daar een impressie over te laten schrijven. Noordwijk voor Iedereen wil graag de verantwoordelijkheid nemen voor de uitvoering van dit project.

D. Woningaanpassingen

Voorstel 1
Een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor een woningaanpassing is alleen verdedigbaar als ook alle overige persoonlijke omstandigheden worden meegewogen, zoals vastgesteld via de inkomenstoets, de vermogenstoets en een medische prognose (Hecht?) over de zwaarte van de beperking en of herstel al dan niet uitgesloten is.

Voorstel 2
Voorzienbaarheid nu invoeren houdt in dat je als overheidsorganisatie 30 jaar geleden de betreffende inwoner er op hebt gewezen dat als die ouder wordt en gebreken gaat vertonen, toen al zou moeten gaan sparen voor toekomstige ziektes en gebreken. De meeste overheden deden dat 30 jaar geleden nog niet. Dus kun je dat nu niet van je inwoners vragen. Je kunt het alleen invoeren als je nu je inwoners daarvoor gaat waarschuwen en dan kun je dat over 30 jaar invoeren.

Voorstel 4
De meerkosten aan de klant vragen lijkt verantwoord, omdat wordt uitgegaan van een huidige keuze.

E. Hulpmiddelen

Voorstel 1
Als een eigen bijdrage niet is toegestaan, moet je die dus niet vragen.

Voorstel 2
Geen vergoeding bij eigen aanschaf lijkt redelijk. Maar dan moet je wel de omstandigheden kennen. Bijvoorbeeld dat de klant het hulpmiddel zelf heeft aangeschaft via een lening bij een familielid, omdat het nu nodig is. En het kan pas nadat je aan de bevolking duidelijk hebt gemaakt dat dit het nieuwe beleid is. Alleen publicatie in een lokale krant of LEEF! is niet voldoende. Want niet elke inwoner krijgt die uitgaven in de brievenbus. Dat heeft de Adviesraad aan de afdeling Communicatie van de gemeente duidelijk gemaakt.

Voorstel 3
Hiermee gaat de Adviesraad akkoord.

Voorstel 4
Zoals de inhoud van dit voorstel aangeeft zou het hier gaan om relatief goedkope aanschaf. Maar de omschrijving "voorzieningen die in de bouwmarkt te koop zijn" is voor de Adviesraad niet genoeg. De Adviesraad stelt voor hier een bovengrens bij te zetten, zoals dat het gaat om artikelen die niet meer kosten dan € 50,00.

Voorstel 5
Hiermee gaat de Adviesraad akkoord.

(Bijgevoegd 1 bijlage: Alternatief voorspellend model aantal Wmo-gebruikers in Noordwijk)

Alternatieve berekening toename Wmo-gebruik in Noordwijk
volgens Adviesraad Sociaal Domein Noordwijk

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
aantal Wmo-gebruikers in jaar ...	2840	2959	3073	3193	3307	3408
toename aantal gebruikers t.o.v. voorgaand jaar in absolute aantallen		119	114	120	114	101
toename aantal gebruikers t.o.v. voorgaand jaar in percentages		4,20%	3,90%	3,90%	3,60%	3,10%